

Tukipalvelujen tuottaminen maakunta-/sote uudistuksessa, Tekstiilihuolto tukipalveluna

Tukipalvelut ja valinnanvapaus

Lainsäädännön tarkoituksena on madaltaa kynnystä yksityisille palveluntuottajille päästä palvelujen tuottajiksi. Heille tulisi myös antaa oikeus ja mahdollisuus hankkia tarvitsemiaan sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluja tasapuolisen kilpailuasetelman näkökulmasta myös julkisilta tukipalveluntuottajilta. Yhtäläinen mahdollisuus (ei velvoite) hinnaltaan ja laadultaan samantasoisten tukipalveluiden käyttöön parantaa tasavertaista asemaa.

Potilaan hoidon turvaamiseksi tarvitaan toimiva tukipalvelujen verkosto, joka mahdollistaa varsinaisen hoitotoimenpiteen. Tällaisiksi tukipalveluiksi on tunnistettu mm.

laitoshuoltopalvelut, ruokahuolto, tekstiilihuoltopalvelut, lääkintälaittehuolto, välinehuolto, lääkehuolto ja diagnostiset palvelut. Sairaanhoidopiirit tuottavat nyt nämä palvelut pääosin joko omana toimintanaan, liikelaitoksissa tai omistamiensa yhtiöiden kautta. Näitä palveluja tarvitsevat jatkossa siis kaikki palveluntuottajat.

Kustannustehokkuuden kannalta on tärkeää, että em. tukitoiminnot voidaan tuottaa taloudellisesti mahdollisimman järkevällä tavalla.

Tekstiilihuoltopalveluiden merkitys SOTE sektorille

Tekstiilihuolto on kriittinen, tai ainakin nopeasti kriisiytyvä tukipalvelu. Palvelun taloudellinen merkitys omistajille ja asiakkaille on melko vähäinen verrattuna muihin terveydenhuollon tukipalveluihin, mutta sen toiminnallinen merkitys on suuri.

Heikkolaatuisista tekstiilihuoltopalveluista aiheutuva riski ydintoiminnalle on yleensä kohtuuttoman suuri. Asiakkaan ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa määriteltä hygieniatasoa (eurooppalaiseen standardiin ja kansallisiin soveltamisohjeisiin perustuva) tulee valvoa ja sen tulee toteutua poikkeuksetta.

Tekstiileihin ja tuotantolinjoihin sitoutuneen pääoman vuoksi tulisi toimintaa kehittää yhdessä asiakkaiden (ja omistajien) kanssa pitkäjänteisesti. Näin varmistetaan sekä potilasturvallisuus että huoltovarmuus tekstiilihuollon tukipalvelun osalta.

Tekstiilihuollon markkinat Suomessa

Julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella* voidaan arvioida, että yritysten ja julkisyhteisöjen tekstiilihuoltomarkkinat ovat suuruudeltaan n. 270 MEUR. Tämä on jakaantunut 90%:sti yhdelle yksityiselle yritykselle ja 10 julkisomisteisille tekstiilihuoltoyhtiöille. Julkisten toimijoiden osuus tästä kokonaisuudesta on noin 85 MEUR. Julkiset toimijat työllistävät noin 1100 henkilöä. Kahta yhtiötä lukuun ottamatta pääomistaja on näissä sairaanhoidopiiri ja yhtiöt ovat nykyisten sairaanhoidopiirien konserniyhtiöitä. Näillä julkisomisteisilla yrityksillä on merkittävä markkinaosuus myös avoimen sektorin terveydenhuollon tekstiilihuollossa. Tekstiilihuoltoyhtiöiden omistus siirtyy sote uudistuksessa siis pääosin tuleville maakunnille.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi; Tukipalvelujen tuottaminen maakunta-/sote uudistuksessa, Tekstiilihuolto tukipalveluna

Sosiaali- ja terveystalveluiden tarvitsemat tekstiilihuoltalvetut muodostavat em. kokonaisuudesta noin 80-90 MEUR osuuden. Tästä julkisomisteiset yhtiöt tuottavat noin 95% tarvittavista talveluista. Korkean hygienian vaatimuksen mukaisia suuren volyymin kilpailukykyisiä talveluja voivat tarjota pääasiassa vain suuret teollisuuspesulat.

Uudenmaan Sairaalapesula Oy – Suomen suurin terveydenhuollon tekstiilihuoltaja

Uudenmaan Sairaalapesula Oy on HUS kuntayhtymän (Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri), Helsingin, Espoon, Järvenpään, Keravan ja Loviisan kaupunkien sekä Mäntsälän ja Sipoon kuntien ja Carea kuntayhtymän omistama yhtiö. Se tuottaa tekstiilihuoltalvetuita ensisijaisesti omistajiensa sosiaali- ja terveystoimen tarpeisiin. Yhtiö on erikoistunut korkean hygienian vaativaan tekstiilihuoltoon ja sillä on yhteensä kaksi tuotantoyksikköä Keravalla ja Kotkassa.

Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n Keravan tuotantoyksikkö on Suomen suurin terveydenhuoltoa palveleva tekstiilihuoltoyksikkö. Yhtiön tuotantomäärä on 9 milj. kiloa vuodessa ja liikevaihto 20 milj. euroa vuodessa. Henkilökuntaa on yhteensä 250 hlöä.

Uudenmaan Sairaalapesula Oy on mukana pääomistajiensa, HUS kuntayhtymän ja Helsingin kaupungin, valmiussuunnitelmissa. Poikkeusoloissa luotettavat tukipalvelut terveydenhuoltoon voidaan tuottaa ensisijaisesti vain vahvan omistajaohjauksen yksiköissä (julkisomisteiset yhtiöt).

Ensisijainen esitys ratkaisuksi

- 1) Lakiin olisi syytä huomioida määräykset, jossa maakunnan liikelaitoksen tai maakunnan omistaman yhtiön tuottamia talveluita voitaisiin myydä hankintalain rajoittamatta myös maakunnan talveluntuottajiksi hyväksymille yksityisille yrityksille.

tai vaihtoehtoisesti

- 2) Julkisomisteisilla in-house asemassa olevilla tukipalvelutoimijoilla tulisi olla mahdollisuus myydä vaativia keskitettyjä tukipalveluita omistajilleen sekä suoran valinnan talveluntuottajille sekä asiakassetelipalveluiden tuottajille vähäisessä määrin ilman vaikutusta sidosyksikköasemaan. Tässä tapauksessa sopiva prosenttiosuus voisi olla esim. EU:n hankintadirektiivin mukainen 20% ilman hankintalaissa nyt mainittua 500 000 euron rajoitusta.

Talveluiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus varmistetaan myös jatkossa vahvalla omistajaohjauksella ja hinnoittelun läpinäkyvyydellä.

Keravalla 16.4.2018

Juha Kosonen

toimitusjohtaja

Uudenmaan Sairaalapesula Oy

juha.kosonen@uudenmaansairaalapesula.fi

040-3542069

www.uudenmaansairaalapesula.fi